

**UCHWAŁA NR X/79/19
RADY GMINY KAMIENNIK**

z dnia 3 grudnia 2019 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Kamiennik na lata
2020-2021**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019r. poz. 506 z późn. zm.), art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2019r., poz. 852 z późn. zm.) Rada Gminy Kamiennik uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Kamiennik na lata 2020- 2021, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Henryk Kliś

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA GMINY KAMIENNIK NA LATA 2020-2021

Problem używania nielegalnych substancji psychoaktywnych i konsekwencji z tym faktem związanych dotyczy większości społeczeństw współczesnego świata. Również w naszym kraju problem uzależnienia od narkotyków jest dostrzegalnym zjawiskiem. Powstaje na podłożu przeobrażeń zachodzących we współczesnym cywilizowanym świecie i staje się poważnym problemem społecznym. Problemy społeczne są rozwiązywane najskuteczniej na szczeblu lokalnym, gdzie kompetentne instytucje czy organizacje pozarządowe są w stanie trafnie określić charakter problemu, jego skalę oraz podjąć adekwatne środki zaradcze. Narkomania nie jest zjawiskiem jednowymiarowym. Jest problemem zdrowotnym, bowiem niesie za sobą poważne ryzyko dla zdrowia publicznego, szczególnie w kontekście chorób infekcyjnych (HIV, żółtaczkę, choroby weneryczne). Stanowi też problem prawny czy kulturowy. Uzależnienie, jako problem wielowymiarowy, jest przekroczeniem bardzo ulotnej i trudnej do zauważenia granicy między chęcią, która wyraża dobrowolność, a przymusem, który całkowicie zaburza kontrolę. Tę granicę przekracza się tylko raz, ale bezpowrotnie. Uzależniony, nawet gdy nie przyjmuje substancji psychoaktywnych, to do końca życia pozostaje osobą uzależnioną. Narkomania jako zjawisko społeczne znajduje się obok innych problemów i kwestii społecznych. W tym kontekście rozumiana jest jako efekt niekorzystnych czynników, które sprzyjają jej powstawaniu (np. dezintegracja społeczna) lub występuje jako przyczyna innych zjawisk i problemów (np. przestępczość) bądź jedno i drugie. Ale narkomania to także, a raczej przede wszystkim kwestia społeczna. Przyjmowanie substancji psychoaktywnych może prowadzić do uzależnienia, które powoduje wykluczenie społeczne, jest ściśle związane z wieloma innymi problemami społecznymi, jak przestępczość, bezrobocie, bezdomność czy prostytutka. Zjawisko używania narkotyków ma z reguły także określone negatywne konsekwencje dla najbliższego otoczenia oraz zakłóca prawidłowe funkcjonowanie całego społeczeństwa, rodząc szereg szkód i kosztów. Dlatego też używanie narkotyków nie może być kwestią społecznie obojętną.

Narkomania jest chorobą dotyczącą wszystkich grup społecznych, niezależnie od wieku, wykształcenia i statusu materialnego. Obecnie narkomania stanowi nie tylko problem dotyczący dzieci i młodzieży z biednych dzielnic wielkich miast czy określonych grup młodzieży. Coraz bardziej masowe staje się zażywanie narkotyków na dyskotekach, zastępowanie nimi alkoholu, aby dodać sobie energii, umożliwić mobilizację organizmu do wysiłku fizycznego i umysłowego. Dzieci z natury są ciekawsze wszystkiego, co wydaje się mieć związek z dorosłością i ta ciekawość może je skłaniać do spróbowania działania środków psychoaktywnych. Próbowanie czy eksperymentowanie odbywa się najczęściej w okresie dorastania, a więc okresie przejściowym między dzieciństwem a dorosłością, który przypada na wiek 10-18 lat. Narkotyk potrafi wypełnić czas, zwłaszcza, gdy odczuwa się nudę, potrafi stać się atrakcyjną przygodą. Dzieci oczekują natychmiastowej gratyfikacji i narkotyk potrafi tę potrzebę zaspokoić.

Ważne jest więc, aby szczególnie tę grupę objąć oddziaływaniami profilaktycznymi, na tyle atrakcyjnymi, aby stanowiły alternatywę dla eksperymentowania z substancjami psychoaktywnymi. Należy jednak pamiętać, że ważne jest zróżnicowanie działań profilaktycznych, form leczenia abstynencyjnego, ale również realizacja programów redukcji szkód. Istotną sprawą są wytyczne Unii Europejskiej dotyczące zapobiegania narkomanii i redukcji szkód z nią związanych opierające się na założeniu, że jednym z podstawowych praw obywatela jest dostęp do opieki specjalistycznej na najwyższym poziomie. W przypadku osoby uzależnionej od narkotyków czy innych środków psychoaktywnych, jego prawem jest dostęp do odpowiedniej dla niego formy terapii uzależnień. W świetle współczesnej wiedzy należy sądzić, że do uzależnienia prowadzi wiele dróg, a do jego powstania przyczynia się współwystępowanie czynników biologicznych, psychologicznych i środowiskowych. Żaden z nich samodzielnie nie powoduje uzależnienia, chociaż w przypadku różnych osób wpływ i znaczenie poszczególnych czynników mogą być różne. Powstanie uzależnienia musi być jednak poprzedzone jakimś okresem zażywania substancji psychoaktywnych, dla jednych czasem dłuższym, dla innych krótszym. Uzależnienie nie jest chorobą genetyczną, jednak u części osób czynniki biologiczne odgrywają istotną, lecz nie samodzielną rolę w powstawaniu uzależnienia – są więc czynnikami ryzyka uzależnienia od substancji psychoaktywnych.

Podstawą prawną działań związanych z zapobieganiem narkomanii w Polsce jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2019r. poz. 852 z późn. zm.). Akt ten stanowi, że zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii realizują organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie określonym w ustawie. Zgodnie z art. 10 ust. 1 przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy i jest realizowane w postaci gminnych programów przeciwdziałania narkomanii, uchwalanych przez rady gmin. W szczególności zadania te obejmują:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

”Gminy Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Kamiennik na lata 2020-2021 zwany dalej „Programem”, ma na celu zapobieganie powstawaniu problemów związanych z uzależnieniami poprzez:

- * prowadzenie działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej,
- * leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych
- * ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych.

System przeciwdziałania narkomanii uwzględnia kierunki działań określone w „Rekomendacjach i Priorytetach dotyczących realizowania i finansowania gminnych programów” Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, biorąc pod uwagę cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia.

Na realizację zadań określonych w Programie przeznaczone będą środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Na mocy art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 lub art. 18¹ oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ wykorzystywane będą na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Gminnych Programów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i nie mogą być przeznaczone na inne cele.

ZADANIA PROGRAMU I SPOSÓB ICH REALIZACJI:

I. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.

Sposób realizacji programu:

1. Wspieranie działalności szkół, Policji, ośrodków zdrowia (przychodni) w profilaktyce uzależnień,
2. Dofinansowanie realizowanych programów grup terapeutycznych, samopomocowych.
3. Finansowanie działalności Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych od narkotyków poprzez pokrycie kosztów wykonania zadań w ramach umowy zlecenia psychologa.
4. Porady informacyjne i terapeutyczne dla mieszkańców Gminy Kamiennik.
5. Motywowanie do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego przez osoby uzależnione.

II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej.

Sposób realizacji programu:

1. Finansowanie zajęć i programów terapeutycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin z zagrożeniem społecznym.

2. Zapewnienie pomocy psychologicznej i terapeutycznej dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych niedostosowaniem społecznym, w tym organizowanie grup wsparcia, zajęć indywidualnych, obozu profilaktyczno – sportowego.

3. Szkolenie członków GKRPA, a także instytucji i osób fizycznych realizujących zadania gminne w zakresie przeciwdziałania narkomanii.

4. Prowadzenie działalności edukacyjnej służącej zmniejszaniu skali zjawiska przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem narkotykowym.

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo- rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo wychowawczych i socjoterapeutycznych .

Sposób realizacji programu:

1. Inicjowanie działań mających na celu uczenie postaw i umiejętności służących zdrowemu życiu.
2. Współpraca z Sądem Rodzinnym, kuratorami i instytucjami opiekuńczymi, Policją w sprawach nieletnich mających problem z narkotykami.
3. Organizacja i finansowanie w szkołach autorskich projektów profilaktycznych (programów profilaktyczno-edukacyjnych) dla dzieci i młodzieży.
4. Organizacja i finansowanie programów terapeutycznych w formie spektakli teatralnych z komentarzem specjalistów ds. uzależnień.
5. Organizacja i finansowanie gminnych konkursów o problematyce alkoholowej, narkomanii i przemocy.
6. Podejmowanie i finansowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców.
7. Organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, dofinansowanie warsztatów, wycieczek pozaszkolnych oraz innych form wypoczynku związanych z rozwijaniem zdolności dzieci i młodzieży oraz kształtowaniem ich prawidłowych postaw osobowościowych.
8. Wspieranie przedsięwzięć profilaktycznych, działań promujących zdrowy styl życia. Organizowanie i finansowanie warsztatów, wyjazdów o charakterze profilaktycznym dla dzieci i młodzieży promującej zdrowy styl życia.
9. Wsparcie finansowe w bieżącej działalności świetlic wiejskich oraz innych placówek na terenie Gminy, poprzez organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego – zakup wyposażenia świetlic, pokrycie kosztów personalnych (zatrudnienia) opiekunów placówek, dożywianie dzieci biorących udział w zajęciach.
10. Tworzenie i finansowanie działalności świetlic środowiskowych i klubów młodzieżowych.
11. Organizacja i finansowanie lokalnych imprez profilaktycznych o charakterze rekreacyjno – sportowym, a także festynów o tematyce profilaktycznej.
12. Monitorowanie problemów narkomanii na terenie Gminy.
13. Finansowanie udziału w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych oraz mających na celu promowanie zdrowego stylu życia.
14. Dofinansowanie realizacji zadań z zakresu porządku i bezpieczeństwa publicznego i przeciwdziałania patologiom.
15. Finansowanie szkoleń i kursów członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, pracowników socjalnych, nauczycieli i Policji, służących podnoszeniu ich kompetencji w zakresie zagadnień związanych z problematyką przeciwdziałania narkomanii.
16. Zakup i upowszechnianie materiałów informacyjnych, edukacyjnych oraz szkoleniowych (np. broszury, ulotki) na temat szkodliwości narkotyków.

IV. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

Sposób realizacji programu:

1. Wspomaganie działalności organizacji pozarządowych, realizujących programy profilaktyczne o charakterze uniwersalnym (dla wszystkich) i selektywnym (dla grup zwiększonego ryzyka) w świetlicach, ośrodkach, klubach wsparcia, klubach młodzieżowych i innych miejscach organizujących wolny czas dzieci i młodzieży w ich środowisku lokalnym oraz podczas wyjazdów.

V. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Sposób realizacji programu:

1. Organizowanie i poszerzanie bazy dla działalności promującej zdrowy tryb życia poprzez współpracę z placówkami leczenia odwykowego i zakładami opieki zdrowotnej i Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej.